

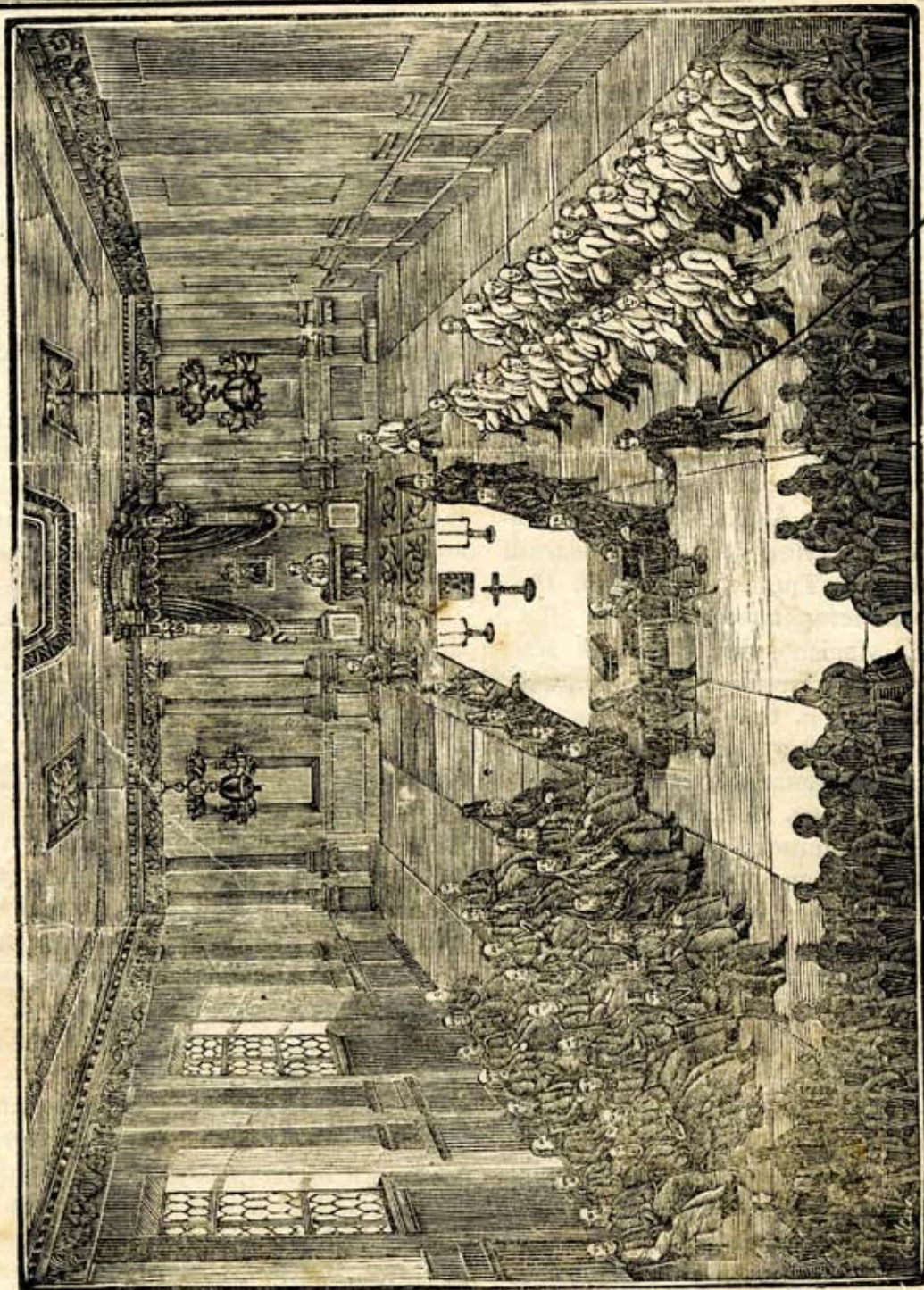
СЕРБСКІЙ НАРОДНЫЙ ЛИСТЪ

Число I-0)

Вся вѣсьмъ быхъ, да вѣсьхъ приобрящу.

Апост: Пав:

(1-гъ Іан: 1837.

Сербскій Народный Собрать 1790 у Темшвару держанъ.

Анг. Шидфельдъ

Г. Г. кои су на томъ Собору были:
Бар. Шидфельдъ, Коммендир.
у Славонин, Край. Коммиссаръ.

Епископи: Петръ Петровичъ, Те-
мшварскій, Юсефъ Шакабентъ Вер-

Културно
наслеђе
Србије

шачкій, Іоаннъ Іоанновичъ Бачкій, Павелъ Аввакумовичъ Арадскій, Гедеонъ Димовичъ Карлшгадскій, Стефанъ Стратимировичъ Будимскій, Кирилъ Живановичъ Пакрачкій.

Народни Депутіци (посланици).

Одъ Кліра :

Ігнатій Милоевичъ Гомірскій Архіандритъ, Евтимій Котуровичъ Шишатовачкій А. М., Мойсей Василевичъ Меєчкій А. М., Максимъ Секуличъ Бездинскій А. М., Феодосіє Іоанновичъ Ходошкій А. М.; — Іоанихій Феодоровичъ Бодянскій Ігуменъ, Герасимъ Радойчичъ Пакрачкій Іг., Гаврилъ Евтиміевичъ Грабовачкій Іг., Ігнатій Михайловичъ Вуковарскій Протоп, Лука Никшичъ Северинскій Пр., Аврамъ Петровичъ Новосадскій Пр., Петръ Трчичъ Арадскій Пр., Пантелій Тршичъ Пакрачкій Пр., Петръ Майсторовичъ Плашкій Пр., Кузманъ Маріановичъ Мохачкій Пр., Іоаннъ Субони Темишварскій Пр., Андрей Вишнѣвичъ Панчевачкій Пр., Гаврилъ Ісаковичъ Митровачкій Пр., Константинъ Атанасіевичъ Лугошкій Пр., Іоаннъ Поповичъ Костайничкій Пр., Феодоръ Вукашиновичъ Градинскій Пр., Прокопіє Поповичъ Ст. Андрійскій Намѣстникъ. Іоаннъ Клинто В. Варадскій пар. Рафанлъ Милошевичъ В. Книндскій пар. Симеонъ Поповичъ Канижкій пар.

Одъ Воинства: Генер. Маіоръ Бар. Папила, Любобратичъ Маіоръ Градишк. Рег. — Кокановичъ Маіоръ Град. Р. Татоміровичъ Капет. Град. Р. Узелаць Кап. 1-е Банат. Рег. Райковичъ Кап. Варажд. Р. Ігидовичъ Кап. Ст. Ѓьург. Р. Оклопджія Кап. Лич. Р. Шайтинскій, Об. Лайт. Панч. Р. Яндричъ О. Лайт. Ст. Ѓьург. Р. Юріевичъ О. Л. Брод. Р. Кнежевичъ Лайт. Лич. Р. Шуплякаць Лайт. 2-е Бан. Р. Вуинс-

вичъ Л. Огулін. Р. Сешичъ Л. Ст. Ѓьург Іеремичъ Л. П. Варадин. Р. Стаматовичъ Л. П. Вар. Р. П. Остонъ Л. Вл. Ілл. Р. Воиновичъ Л. Вл. Ілл. Р. Рокничъ Баряктаръ 1. Бан. Р. Іоаннъ Живковичъ Докт. Карловачкій. Михаилъ Максимовичъ Економъ Земунскій. Никола Костичъ, Іоаннъ Бошковичъ и Іосифъ Пашичъ изъ Петринъ. —

Одъ Благородства: Лазаръ Черновичъ отъ Маче, Іоаннъ Черновичъ отъ Маче, Марко Сервицкій отъ Каниже, Іоаннъ Николичъ отъ Рудне, Петръ Маленица отъ Стаморе, Михаилъ Себени отъ Рекаша, Стефанъ Дамаскинь отъ Немета, Наумъ Моска отъ Іванде, Наумъ Паціачи отъ Медвеша, Димитрій Путникъ Армаліста, Димитрій Тешничъ Куріаліста изъ Сенте, Ааронъ Поповичъ Регістраторъ Конзіліума, Стефанъ Новаковичъ Придвор. М. К. Агентъ, Адамъ Пешти Куріаліста изъ Коморана, Петръ Голубъ Куріаліста изъ Сенте, Михаилъ Букичъ Куріаліста изъ Ст. Томаша, Живанъ Буричко отъ Модоша Армаліста, Сенаторъ Темишв. Фогарашн Сол. Бир. Краш. Варм. Никола Фаоръ Биргермайст. Липовскій, Арм. Арсеній Шакабентъ изъ Фіуме Арм. Димитрій Хажн-Марковичъ Арм. изъ Вершица. Георгій Пустаи изъ Токая Арм. Ома Вунчъ изъ Темишв. Арм.

Одъ Провінціала: Яковъ Сечанецъ Секретаръ Конзіліума, Стефанъ отъ Монастерли, Савва Тюкюли Віце-Нотаръ Чанад. Варм. Григорій Миковичъ Ассес. Срем. Варм. Феодоръ Стойшичъ Сол. Бир. Срем. В. Евтимій Коичъ, Аввакумъ Ботошъ Оравичкій Контролоръ, Василій Поповичъ Сенаторъ Н. Садскій, Павелъ Цветковичъ Нотаръ Темишв., Іоаннъ Аввакумовичъ Діштр. В. Книнд. Бьровъ, Іоаннъ Поповичъ Сенаторъ Терезіон., Петръ Божичъ Бьровъ Арадскій, Аврамъ Мразовичъ Се-

наторъ Сомборскій, Михаилъ Криш-
товъ Сенат. В. Варадскій, Симеонъ
Гаванскій Динстр. Бечей. Церцеторъ,
Павель Субичъ изъ В. Бечкерека, Сте-
фанъ Вуяновски Школ. Директоръ, Си-
меонъ Петровичъ Гражд. Темишв., А-
Ѳанасій Инковичъ Гражд. Карлштадтскій,

Ѳеодоръ Богоевичъ изъ Вершца, Ѳома
Лацковичъ гражд. Копрайницкій, Ата-
насій Дука терг. изъ Вировитице. Ѳео-
доръ Квавичъ терг. изъ Паланке, Ге-
оргій Петаки терг. изъ Мишкольца, Ге-
оргій Вуіо терг. изъ Лугоша.

С П О М Е Н Ъ

Нѣговомъ Высокопревосходителству
Господину Господину

СТЕФАНУ СТРАТИМИРОВИЧЪ

Православномъ АрхіЕпископу Карловачкомъ, Сербскогъ и
Валахійскогъ Народа Митрополиту.

и пр: и пр:

у Карловцы 22-огъ Септемвриа 1836 године

4-огъ Октомвриа

у м е р ш е м ъ

Multis ille bonis flebilis occidit!

Загни лиро, као кадъ разирени
Юпитеръ поле дрма стениаѲе
И ватренимъ стрелама цепа
Горкимъ вкомъ пуцаѲе стѣне;

Ил' не, — онеми, као таласъ потока
Студенимъ стегнутъ панциромъ сѣвера,
Кадъ седа бледимъ сметовима
Зима нѣжне разилаши радости!

Онеми; мртва залазакъ тишина
Слѣдуе сунца: умрлогъ поноѲа
Стужа лугове стинитѣ србеке,
Кадъ Лазара Косово изгуби —

Поносно славе Србскогъ хоризонта
Западе сунце съ Стратимировичемъ,
Народа любовь смрът уграби,
Приятели отечеству неста.

Уздани Србе за грднимъ губиткомъ,
Мужеске уми сузама образе;
Отца предавшъ црногъ гробу,
Славу твою земля обгрява!

Дѣлама вечногъ мислисмо вечито
Гледать у срећномъ срећногъ обружио
Зар смеде судба тамну руку
Светломъ Србства ідолу принети?

Ил' света правда неумитно држеѲ'
Мѣрило сына одзва заслуженогъ,
Да милу главу неувенимъ
Увие му награде лаврима?

Тако в, низко смртности косиште
Высокомъ приѲи не дерза фениксу.
Онъ самъ спалиште поносигимъ,
Сноси духомъ, на нѣга се гордо

Баца и съ чистимъ диже се пламеномъ
Обновлѣнъ друго на столетство снажанъ:
Велики тако духъ у свести
Снаге душе и срца вдрине

Оставля земну ницету и вишемъ
Одлѣче свету изъ руине тѣла,
Новомъ прелази отечеству
На дѣланѣ спреманъ безконечно

I. Субботичъ.

Културно
наслеђе
Србије

Леополдъ II-ий Императоръ Римскій.

Леополдъ, сынъ Франца I и М: Терезіе, родіо се г. 1747, и по смерти отчиной г. 1765 прійми владѣніе В. Херцогства Тоскане, смръть пакъ брата Іосифа II г. 1790 позове га у найнезгодніе време на престолъ Царства Римскогъ; (Немачкогъ), — по човеколюбивогъ, наукама богатогъ и свестрано изображеногъ владѣтеля овогъ у сред' славны дѣла и предпріятія прерана смръть већь 1-огъ Марта 1792 уграби. Онъ е у Тоскани владавши, особито и мудро попеченіе на земледѣліе, рукодѣлія, трговину, поправлянѣ путова и пр. обраћао, и съ тымъ благостояніе подайника подигао, а и за нравствено се станѣ чрезъ укинуту г. 1787 инквізицію, и чрезъ свое изрядне кримінальне законе и новоустроенне поболшаня домове постарао, пакъ іошть пре, него што е братъ му, Іосифъ II, али обозрителніе, него овай, и у церковнымъ дѣлама нуждне измене започео; и у предпріятію быо держави своіой нову свободнію Конституцію дати, тако, да свакомъ кон нѣговы, као В. Херцога Тосканскогъ, дѣла описаніе чита, кадъ види како е о дужностима и нуждной мудрости владѣтеля умствовао, пакъ и по овимъ дѣйствовао, и взоръ свой на сваку струку управленія державногъ распрострео, чинити се мора, као да огледало види, у комъ мудраць дужности владѣтеля представля и како се ове испунивати имаю, показуе.

Но на престолъ Царства ступивши владѣтель овай, као што му се полѣ дѣятелности много веће отворило, тако е заоста за царствованя свогъ, премда врло кратко време, прекрасне свое царске добродѣтели іошть яснѣ и славнѣ показао. Тек' што на престолъ

ступи, по уговору съ Боруссіомъ учини съ Турцы примиреніе, а за тымъ г. 1791 и конечный миръ; узбуниѣне Нидерландце оружіемъ покори, но све имъ преѣашиѣ свободе остави, и церковне Іосифомъ укинута уредбе обнови; буне у Унгаріи утиша, и миръ съ Борусси утверди. Внутренно пакъ благо народа свои старао се болями урежденіемъ судава, полиціе, воспитания и пр. утемельити. — Парочнго у Унгарскомъ Державномъ Собору (діети) 1792 г. держаномъ, не само да су нови и числомъ многи и важностию знатни закони установлѣни, него су (одбори) коммисіе за сваку струку дѣла наименоване, да предложенія законодавна изнесу. Онъ е много, што е Іосифа живый и жаромъ преиспунѣній духъ превремено укинуо быо, опеть подигао, да бы захтеваняма свои народа съ мудрымъ умѣреніемъ отвѣтствовао. Но единствена Великогъ Цара дѣла достойно похвалити, повѣстницы оставляюћи, овде съ гуганѣмъ преіи не можемо, да е Монархъ овай, кромѣ тога, што е на све безъ разлике свое подайнике не иначе него отечески дѣйствовао, за време царствованя свогъ и Родъ Сербскій особено мьлостивогъ свогъ вниманія удостоіо, о станю нѣговомъ отеческу бригу носіо, найвыше га утѣшио и усрећіо. Сербљи су истина, и пре тога особитимъ Царскимъ привілегіама и преимущественымъ правама ущедривани бывали; но Леополдъ е све оне щедроте, коима су предцы нѣгови заслуженый родъ Сербскій усрећивали, увѣнчао; и чрезъ законый членъ 37: 1791 г. Серблѣ прочимъ отечества жителяма сасвимъ еднаке учиніо; Восточномъ Вѣроисповѣданію и церкви право гражданства даровао, и тако благостоянію Рода Србскогъ темель

поставіо. Онъ в Соборъ Народный г. 1797 држати дао, у комъ в не само Митрополитъ избранъ, но и дѣла се стана народа особито пакъ церкве и школе касаюћа се подробно претрести и обдѣлати, пакъ престолу Царскомъ поднети морала. Вѣчна му паметь!!! Славна великогъ Цесара дѣла, као што су велика и важна, Исторіи, великомъ овомъ великій мужеза увѣчателю предавајући, нѣговъ, као отца и благодѣтели рода Сербскогъ, овде образъ прилажемо и на почитаніе Роду предамо.

О Д А

Къ младымъ изображеннымъ Сербљима предъ образомъ главнокомандуюћегъ Генерала

ПЕТРА ТЕКЕЛИЯ,
Сербљина.

Держи, вже имаши, да никтоже отниметь вѣнца твоего. — Апокал. 3. 11.

Да, Сербљи! хоу, Сербљина пѣвати
И сербски, како што намъ в пѣвао
И Онъ прерадо међу Сербима
Руской у Держави, Војомъ бывши

Верховнымъ. Здравствуй Петра Текелия
О Душе храбрый! Образе любви
Ко Роду своему! Дѣла сѣйна,
Умъ Ти и де сниц у прославивша,

Предаемъ Рускимъ Бытописателяма;
На небу Сербскомъ звѣзду Те свѣтлу и
Радъ гледимъ, гдѣ безсмертно друство
Множишь прекрасно! Самъ собомъ
блаженъ

Будући бацашь искру блаженства у
Юначке перси, тога вмѣстителне. —
Оваке Вама, млади Сербљи,
Отъ сердца желимъ, сбогъ кои Луру,

Подъ сѣдымъ влас'ма, скидамъ са
стѣне радъ.
Да, млада Браћо старога Народа!
Знатна в черта Характера
Людскога мужество. Ил' подъ Марса

Ил' пакъ Мінерве, ил' подъ Евсевіе
Хоругвомъ вѣрне творили службе Вы.
На груди броню боготканну,
Носити морате мира ради. —

Украшенъ многимъ Мужъ добродѣ-
тельма,
Единогъ лишенъ мудрога мужества,
Дѣдова свои губи права; —
Свое подножіе врагу дае. —

Ваша в' наклонность природна къ му-
жеству
Австрійской важне Держави услуге
На свакой стази чинит'; име
Сербско међу Народ'ма дизат' къ
небу!

Да, Вы нег' быти Итали, Власи и
Мађари, Нѣмцы светымъ у дужност'ма
Свогъ чина; ал' нег' наћи, да в
Сербљину Сербљиномъ дѣпо бы-
ти! —

Дѣлы нег' являт', како желите и
Умѣте братски съ Народ'ма Державе
За обще добро отачбине
Сливатис'; быт' ал' у свое сво-
имъ! —

Ваша не воля дигнути Светый Градъ
Восточной старой народной Церкви у
Австрійскомъ Царству! Тко не г'
чуват'?
Ваша, о надеждо Рода, храбрость

Градъ Светый буди мыслеобразникъ
Вамъ
Къ союзу крѣпку Церкви са Народомъ!
Разумъ тог' части зна и слаже. —
У дѣло свестиће г' духа хра-
брость!

Представ'те себи данный задатакъ Вамъ
У Свѣту ума, воље са крѣпостью
Та два су перва къ цѣльи средства;
Новцы су треће, а то в' дат' На-
родъ.

Л. М.
Елпкъ.

Културно
наслеђе
Србије

Предсказанія о свойственостима године 1837.

Еудоксусъ в на четиръ године пре рож: Хр. одъ Египтиа къ Грекомъ пренео науку о движенію петь стари планета: Меркуріа, Венера, Марса, Юпитера и Сатурна. У новія су времена къ овимъ іоштъ петь слѣдуюћій планета: Уранъ, Цересъ, Палласъ, Јуно и Веста одкривени, тако заедно са земљомъ и месецомъ садъ су познати еданаїсть главни планета са осамнаїсть пратиоца, кои се иначе трабанти, месецы зову. Свакій се планетъ око свое осе окреће, одкудъ се свакомъ данъ и ноћ рађа, а свакій опетъ тако за себе окрећаюћисе, одъ запада къ востоку шествујући, око сунца сви обтичу. Време, за кое свакій планетъ свое около сунца теченіе сврши, по различитомъ е њиновомъ одъ сунца удаленію различито; и то исто сочинява планетску годину. — Кромѣ сунца и месеца, іоштъ и одъ ти стари планета сваке године другій има особито на земљу нашу втеченіе, и зато се обично тай царствуюћій, владаюћій планетъ называ, по коимъ звѣдослови како годишнѣ догађае тако и предсказанія о погодама времена опредѣлити траже.

Године 1837 царствуюћій в планетъ Меркуръ, кои в сунцу најближій према одъ њѣга 8 милліона миля удалѣнъ. Меркуръ в малій безъ велике сійности планетъ, одъ землѣ по тѣлесной своіой величини 16 пути мањи и такође између петь стары планета најманій. Онъ свое око сунца теченіе за 87 дана и 23 сата свршава, у едномъ секунду пређе 67-100 миля, а око свое се осе, као што в Шретеръ извѣстно опредѣлю, за 24 сата еданућу окрене.

Година 1837 према в влажна, ни в башъ плодна, и више в ладна него топла.

Пролећа в почетакъ топалъ, Априлъ до 13-огъ сувъ, потомъ као и почетакъ Мая ладанъ, зато су растѣніа у опасности, да озебу.

Лето в доста кишовито, но кише ове нећеду башъ издашне бити. Сено се и летина може урабити, само не треба дагубити.

Есенъ в лепа.

Зыма се већ у почетку Декемврія са снегомъ и ладноћомъ появлюе.

Ветаръ ће восточный највише дувати, западный само кадкадъ а сѣверный (горнякъ) редко; такође мало ће буре (олув) преко лета бити.

Повдине погоде.

Јануаръ: У почетку в сѣверный ладанъ ветаръ, одъ 3. до 9. якій восточный са све већомъ ладноћомъ, одъ 10. до 16. снегъ и ладанъ воздухъ, одъ 17. до 19. ладна али сува, одъ 20. до 27. весма ладна, влажна са снегомъ смешана погода; 28. велика, 29. іоштъ већа ладноћа, какве се од выше година ни в опоменути; и коя и 30. и 31. слабо одпушта.

Мене месеца: 2-огъ прва четвртъ у 6 сати и 26 мін. по полд; 9-огъ полноуніе у 9 сати 2 мін. по полд; 17-огъ последня четвртъ (уштапъ, уштербъ) у 7 сати, 47 мін. по полд. 24-огъ новолуніе (младина) у 11 сати 25 мін. пре полд; 31-огъ прва четвртъ у 10 сати 55 мін. пре полд.

Сунце се 31-огъ рађа у 7 сати 2 мін. а заходи у 4 сата 58 мін., данъ се за овай месецъ съ 1 сат. 24 мін. подужіо; и има 9 сат. 56 мін.

Фебруаръ: 1-ій топалъ и кишовитъ, одъ 2-огъ до 6-огъ променљива влажно-ладна погода; одъ 7-огъ до 13-огъ

